

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ветеринарної хірургії ім. акад. І.О. Поваженка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
“1” червня 2026 р..

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ, ТОПОГРАФІЧНА АНАТОМІЯ ТА
АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ**

Галузь знань: Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність: Н6 «Ветеринарна медицина»

Освітньо-професійна програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: Володимир ТКАЧЕНКО, доцент, кандидат ветеринарних наук,
доцент

Павло СОЛОНІН, доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент

Олександр ОНИЩЕНКО, кандидат ветеринарних наук, старший
викладач

Дмитро ТАРНАВСЬКИЙ старший викладач

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Засвоєння основ техніки оперативного втручання, топографічної анатомії та анестезіології є необхідним для формування висококваліфікованого фахівця ветеринарної медицини. Навчальна дисципліна «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія» є фундаментальною основою для подальшого вивчення клінічних дисциплін, зокрема загальної та спеціальної хірургії. Вона охоплює ключові поняття хірургічної операції, методи знеболювання, правила асептики й антисептики, способи введення лікарських речовин, техніку роз'єднання і з'єднання тканин, а також основи десмургії. Значна увага приділяється вивченню топографічної анатомії свійських тварин у контексті планування та виконання хірургічних втручань на різних ділянках тіла. Лекційні, лабораторні та самостійні заняття забезпечують здобуття як теоретичних знань, так і практичних навичок, що необхідні для професійної діяльності у сфері ветеринарної хірургії. Дисципліна викладається протягом двох семестрів, загальний обсяг — 5 кредитів ЄКТС, в тому числі лекції, практичні заняття та самостійна робота, форма підсумкового контролю — залік (5 семестр) та екзамен (6 семестр).

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	211 «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>150</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>5</i>	
Кількість змістових модулів	<i>4</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>-</i>	
Форма контролю	<i>Залік/Іспит</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>2-3</i>	Не має
Семестр	<i>4-5</i>	Не має
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>	Не має
Практичні, семінарські заняття	Не має	Не має
Лабораторні заняття	<i>60 год.-</i>	Не має
Самостійна робота	<i>45 год.</i>	Не має
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 семестр – 4 год. 5 семестр – 3 год</i>	Не має

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - формування у здобувачів вищої освіти системи знань про основи оперативної хірургії, топографічної анатомії та анестезіології, а також набуття практичних навичок, необхідних для проведення хірургічних втручань у ветеринарній практиці.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»:

Анатомія свійських тварин; цитологія, гістологія, ембріологія; ветеринарна мікробіологія; біохімія т-н з осн.фіз.і кол.хімії; фізіологія тварин; ветеринарна імунологія; ветеринарна вірусологія.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

СК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

СК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

Компетенції Першого дня, відповідно з вимогами Європейського Союзу

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.

12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

18. Проводити повне клінічне обстеження та демонструвати особисту здатність до прийняття самостійних клінічних рішень.

19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів.

Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.

25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

30. Належним чином виконувати асептичні процедури.

31. Безпечно проводити тварині седацію, загальну та регіональну анестезію; застосовувати хімічні методи витримки.

32. Оцінювати стан больової реакції тварини, управляти болем та запобігати завчасно тварині болю.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для скороченого терміну денної форми здобуття вищої освіти (термін навчання 5 років) спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			лекційні	практичні	лаб.	інд	с.р.
<i>4 семестр</i>							
Модуль 1. Вчення про хірургічну операцію, асептика та антисептика, анестезіологія, загальне та місцеве знеболювання.							
Тема №1 Вступна. Вчення про хірургічну операцію. Значення оперативної хірургії в ряді клінічних дисциплін. Класифікація операцій. Зміст операцій.	1	6	2	-	2	-	2
Тема №2 Асептика і антисептика в ветеринарній хірургії	2	8	2	-	4	-	2
Тема №3 Анестезіологія. Премедикація. Загальне знеболення. Наркоз. Нейролептаналгезія. Підготовка тварини до наркозу. Моніторинг пацієнта під час наркозу. Наркоз окремих видів тварин. Ускладнення під час і після наркозу.	3-4	12	4	-	4	-	4
Тема №4 Місцеве знеболення. Класифікація місцевого знеболення, техніка виконання під час хірургічних операцій.	5-6	9	4		2		3
Тема №5 Неспецифічна стимулююча терапія в ветеринарній хірургії. Новокаїнові блокади у хірургічній практиці, показання та протипоказання.	7-8	10	4	-	4	-	2
Разом за модулем 1		45	16	-	16	-	13

Модуль 2. Введення лікарських речовин, новокаїнові блокади, кровотечі, роз'єднання та з'єднання біологічних тканин, елементи пластичних операцій, десмургія.							
Тема №6. Роз'єднання та з'єднання біологічних тканин. Тимчасова та остаточна зупинка кровотечі. Допомога при значній втраті крові.	9-10	12	4	-	4	-	4
Тема №7 Пластичні операції.	11	8	2	-	2	-	4
Тема №8 Десмургія	12	6	2		2		2
Тема №9. Операції в ділянці голови	13-14	12	4		4		4
Тема №10. Операції в ділянці шиї, грудної стінки.	15	7	2		2		3
Разом за модулем 2		45	14	-	14	-	17
залік							
Усього годин за 5 семестр		90	30	-	30	-	30
5 семестр							
Модуль 3. Типові оперативні втручання в ділянці голови, шиї, грудної стінки свійських тварин.							
Тема 11. Операції в ділянці черевної стінки.	1-2	12	2	-	4		1
Тема 12. Операції в ділянці черевної порожнини.	3-4	12	2	-	4	-	2
Тема 13. Кастрація самців свійських тварин.	5-6		2		4		2
Тема 14. Кастрація самиць свійських тварин.	7-8		2		4		2
Разом за модулем 3		46	8		16		7
Модуль 4. Типові оперативні втручання в ділянці таза. Операції на кінцівках.							
Тема 15. Операції в ділянці тазу.	9-10	12	2	-	4	-	2
Тема 16. Операції в ділянці ануса і прямої кишки. Операції на хвості.	11-13	11	2		6		4
Тема 17. Операції на кінцівках	14-15	9	3		4		2
Разом за модулем 4	-	44	7	-	14	-	8
Усього годин за 6 семестр		60	15		30		15
Іспит							
Усього годин		150	45	-	60	-	45

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вчення про хірургічну операцію.	2
2	Асептика і антисептика в ветеринарній хірургії	2
3	Анестезіологія. Загальне знеболювання..	2
4	Наркоз окремих видів тварин	2
5	Місцеве знеболення.	2
6	Регіональна місцева анестезія	2
7	Не специфічна стимулююча терапія в ветеринарній хірургії	2
8	Новокаїнові блокади у хірургічній практиці, показання та протипоказання.	2
9	Тимчасова та остаточна зупинка кровотечі.	2
10	Роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.	2
11	Пластичні операції	2
12	Десмургія	2

13	Операції в ділянці голови.	2
14	Операції в ділянці очної орбіти та ротової порожнини	2
15	Операції в ділянці шиї, грудної стінки.	2
16	Операції в ділянці черевної стінки.	2
17	Операції в ділянці черевної порожнини.	2
18	Кастрація самців свійських тварин.	2
19	Кастрація самиць свійських тварин.	2
20	Операції в ділянці тазу.	2
21	Операції в ділянці ануса і прямої кишки.	2
22	Операції на кінцівках	3
Всього		45

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
1	Біобезпека при проведенні операцій. Фіксація та повал тварин.	2
2	Асептика та антисептика. Види та засоби. Обробка рук хірурга та операційного поля.	2
3	Стерилізація шовного та перев'язочного матеріалу і хірургічної білизни. Стерилізація хірургічного інструменту. Хірургічний інструментарій.	2
4	Анестезіологія. Премедикація. Загальне знеболювання. Наркоз.	2
5	Нейролептаналгезія. Підготовка тварини до наркозу. Моніторинг. Наркоз окремих видів тварин. Ускладнення	2
6	Поверхнева, інфільтраційна анестезія. Місцеві анестетики. Приготування розчинів. Регіональна анестезія і спинномозкова анестезія, техніка виконання.	2
7	Застосування патогенетичної терапії за хірургічних патологій.	2
8	Новокаїнова терапія. Дія новокаїну на організм. Практичне застосування новокаїнових блокад. Показання та протипоказання.	2
9	Роз'єднання і з'єднання тканин, інструменти для роз'єднання і з'єднання тканин, техніка виконання. Ін'єкції, пункції судин, порожнин. Постановка внутрішньовенного катетера.	2
10	Тимчасова та остаточна зупинка кровотечі. Допомога при значній втраті крові. Гемотрансфузія в хірургічній практиці, техніка виконання.	2
11	Елементи пластичних операцій, техніка виконання	2
12	Десмургія. Види пов'язок та перев'язувального матеріалу. Техніка накладання пов'язок	2
13	Операції на рогах, приносних синусах. Операції в ділянці орбіти.	2
14	Операції в ротовій порожнині, слинних залозах. Операції на зовнішньому і внутрішньому вусі.	2
15	Операції на судинах шиї. Езофаготомія. Трахеотомія. Трахеостомія. Операції в ділянці грудної стінки. Резекція ребра, торакоцинтес, перикардіоцинтес	2
6 семестр		
16	Оперативні втручання в ділянці черевної стінки у продуктивних тварин: лапароцентез, руменоцентез.	2
17	Оперативні втручання в ділянці черевної порожнини: Лапаротомія, руменотомія, гастрономія.	2
18	Оперативні втручання в ділянці черевної порожнини: ентеротомія, резекція кишки. Кишкові анастомози	2

19	Герніотомія	2
20	Кастрація самців свійських тварин.	2
21	Післякастраційні ускладнення у самців	2
22	Кастрація самиць свійських тварин.	2
23	Післякастраційні ускладнення самиць	2
24	Операції на статевому члені та препуції.	2
25	Катетеризація сечового міхура. Уретротомія, уретротомія.	2
26	Цистоцентез, цистотомія. Уретропластика	2
27	Пахово-мошонкові грижі	2
28	Операції в ділянці ануса і прямої кишки. Виворіт прямої кишки.	2
29	Операції на хвості. Купірування хвостів.	2
30	Пункції суглобів, сухожильних піхв та бурс. Регіональне знеболення на кінцівках.	2
Всього		60

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація хірургічної роботи. Робота в операційній та на виїздах. Різні способи фіксації тварин	2
2.	Обладнання для стерилізації хірургічних інструментів	2
3.	Сучасні засоби для стерилізації інструментів	2
4.	Сучасні протоколи анестезії тварин. Місцеве знеболювання різних тварин.	2
5.	Гемотрансфузії за оперативних втручань. Сучасні підходи до використання експрес-тестів для визначення груп крові у тварин	2
6.	Застосування кровоспинних засобів, які виникають в наслідок вибухових поранень тварин.	2
7.	Види спеціальних пов'язок і способи перев'язування у тварин	2
8.	Види шовного матеріалу, техніка накладання швів за оперативних втручань на шкіру, порожнисті і паранхіматозні органи	2
9.	Спеціальні види швів, що застосовуються в ортопедії	
10.	Застосування сучасних підходів до роз'єднання тканин – застосування електроножів і лазерів.	2
11.	Пластичні операції у брахіоцефальних тварин.	2
12.	Види пов'язок і способи перев'язування у тварин	2
13.	Декорнація у молодняка і дорослих тварин різними способами. Операції в ділянці голови: ентрапійон, екстрапійон.	2
14.	Особливості оперативного втручання при операціях на шиї і грудній стінці.	2
15.	Особливості оперативного втручання в ділянці черевної стінки у собак і котів.	2
16.	Особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини ВРХ: зміщення сичуга.	2
17.	Особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини у корів: кесарів розтин. Герніотомія у свійських тварин	2
18.	Особливості операцій на статевих органах у свійських тварин.	2
19.	Оперативні втручання на статевих органах які пов'язані з порушенням роботи ендокринних залоз	2

20.	Особливості оперативного втручання в області таза.	2
21.	Операції в ділянці ануса і прямої кишки.	2
22.	Особливості оперативного втручання на кінцівках	2
23.	Остеосинтез у дрібних тварин	1
Всього		45

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Вчення про хірургічну операцію, асептика та антисептика, анестезіологія, загальне та місцеве знеболювання.		
Тема 1. Вчення про хірургічну операцію.		
Лекція 1	Вивчити етапи хірургічної операції, способи асептика і антисептики у ветеринарній хірургії	-
Лабораторна робота 1	Знати способи фіксації тварин і правила безпеки при роботі з тваринами. Вміти застосовувати принципи біобезпеки і біозахисту при проведенні операцій.	6
Самостійна робота 1	Вивчити: - Організацію хірургічної роботи в операційній; - організацію роботи операційних на виїзді; - різні способи фіксації тварин; - обладнання для стерилізації хірургічних інструментів	4
Тема 2. Асептика і антисептика в ветеринарній хірургії		
Лекція 2	Вивчити етапи хірургічної операції, способи асептика і антисептики у ветеринарній хірургії	-
Лабораторна робота 2	Знати і вміти проводити обробку рук хірурга та операційного поля.	6
Лабораторна робота 3	Знати і вміти проводити стерилізацію шовного та перев'язочного матеріалу і хірургічної білизни. Стерилізацію хірургічного інструменту	6

Самостійна робота 2	Вивчити обладнання для стерилізації хірургічних інструментів	4
Тема 3. Анестезіологія. Загальне знеболювання. Наркоз окремих видів тварин.		
Лекція 3	Вивчити методи загального і місцевого знеболення. Наркоз окремих видів тварин.	-
Лекція 4	Наркоз. Класифікація – види і способи застосування	-
Лабораторна робота 4	Знати і вміти застосовувати способи анестезії, премедикації, загального знеболювання, наркозу у різних видів тварин.	6
Лабораторна робота 5		6
Самостійна робота 3	Вивчитисучасні протоколи загальної анестезії	4
Тема 4. Місцеве знеболення.		
Лекція 5	Вивчити способи місцевого знеболення.	-
Лекція 6	Вивчити види місцевого знеболення коней, собак, котів	-
Лабораторна робота 6	Знати способи місцевої анестезії і вміти їх застосовувати для тварин. Знати місцеві анестетики та вміти їх застосовувати для поверхневої, інфільтраційної анестезії.	6
Самостійна робота 4.	Вивчити сучасні протоколи місцевої анестезії	6
Тема №5 Неспецифічна стимулююча терапія в ветеринарній хірургії. Новокаїнові блокади у хірургічній практиці, показання та протипоказання.		
Лекція 7	Вивчити способи неспецифічної стимулюючої терапії у ветеринарній хірургії.	-
Лекція 8	Новокаїнові блокади різних ділянок тіла за оперативного втручання.	-
Лабораторна робота 7	Знати методи патогенетичної терапії та вміти застосовувати їх за хірургічних патологій.	5
Лабораторна робота 8	Вміти проводити новокаїнові блокади в ділянці голови, тулуба, кінцівок	5
Самостійна робота 5	Вивчити альтернативні способи місцевої анестезії	6
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Введення лікарських речовин, кровотечі, роз'єднання та з'єднання біологічних тканин, елементи пластичних операцій, десмургія.		
Тема 6. Роз'єднання та з'єднання біологічних тканин. Тимчасова та остаточна зупинка кровотечі. Допомога при значній втраті крові.		
Лекція 9	Вивчити методику проведення ін'єкцій, пункцій, інфузій за оперативного втручання.	-
Лекція 10	Вивчити способи роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.	
Лабораторна робота 9	Знати і вміти проводити ін'єкції, пункції судин і порожнин тіла, постановку внутрішньовенного катетора. Знати і вміти способи і техніку роз'єднання і з'єднання тканин. Вміти використовувати інструменти для роз'єднання і з'єднання тканин. Знати вимоги до шовних матеріалів. Знати різновидності вузлів і швів та вміти їх накладати	5
Лабораторна робота 10		5

	на м'які біологічні тканини та сухожилки.	
Самостійна робота 6.	Вивчити сучасні підходи до роз'єднання тканин – застосування електроножів і лазерів.	5
Тема 7. Пластичні операції		
Лекція 11	Вивчити способи роз'єднання та з'єднання біологічних тканин. Пластичні операції	-
Лабораторна робота 11	Знати і вміти застосовувати елементи пластичних операцій, техніку їх виконання.	5
Самостійна робота 7.	Вивчити техніку проведення Пластичних операцій у брахіоцефальних тварин	5
Тема №8 Десмургія		
Лекція 12	Вивчити види перев'язного матеріалу і типи пов'язок	-
Лабораторна робота 12	Знати види пов'язок та типи перев'язувального матеріалу. Вміти накладати пов'язки на ділянки в області голови, тулуба та кінцівок.	5
Самостійна робота 8	Закріпити вміння накладати пов'язки на різні ділянки тіла. Вивчити типи гіпсових пов'язок і способи їх накладання.	5
Тема 9. Операції в ділянці голови.		
Лекція 13	Вивчити типові операції в ділянці голови у продуктивних тварин.	-
Лекція 14	Вивчити техніку проведення операції в ділянці очної орбіти та ротової порожнини	-
Лабораторна робота 13	Опрацювати техніку проведення операції на рогах, приносних синусах і ділянці орбіти. Знати техніку проведення операцій в ротовій порожнині, слинних залозах, на зовнішньому і внутрішньому вусі.	5
Лабораторна робота 14	Вміти проводити кільцювання бугайців, ринопластику.	5
Самостійна робота 9	Вивчити техніку проведення декорнації у молодняка і дорослих тварин різними способами. Вивчити техніку проведення операцій в ділянці голови: ентрапіон, екстрапіон.	5
Тема №10. Операції в ділянці шиї, грудної стінки.		
Лекція 15	Вивчити типові оперативні втручання в ділянці шиї та грудної стінки	-
Лабораторна робота 15	Знати техніку проведення езофаготомії, трахеотомії і трахеостомії. Провести резекцію ребра у ВРХ. Відпрацювати техніку торакоцинтезу.	10
Самостійна робота 10.	Вивчити особливості оперативного втручання при операціях на шиї і грудній стінці.	10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Залік		30
Всього за семестр		(Навчальна робота + залік) ≤ 100

Модуль 3 Типові оперативні втручання в ділянці черевної стінки та області тазу стінки свійських тварин		
Тема 11. Операції в ділянці черевної стінки.		
Лекція 16	Вивчити техніку проведення операцій в ділянці черевної стінки	-
Лабораторна робота 16	Знати і вміти проводити оперативні втручання в ділянці черевної стінки: лапароцентез, руменоцентез.	10
Лабораторна робота 17	Оперативні втручання в ділянці черевної порожнини: Лапаротомія, руменотомія.	10
Самостійна робота 11	Вивчити особливості оперативного втручання в ділянці черевної стінки у собак і котів.	5
Тема 12. Операції в ділянці черевної порожнини		
Лекція 17.	Вивчити техніку проведення операцій в ділянці черевної порожнини	-
Лабораторна робота 18	Знати техніку проведення типових операцій в ділянці черевної порожнини: руменотомія, гастрономія, ентеротомія, резекція кишки.	10
Лабораторна робота 19-	Кишкові анастомози. Герніотомія. Вміти проводити лапаротомію	10
Самостійна робота 12	Вивчити особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини ВРХ: зміщення сичуга, кесарів розтин. Вивчити способи проведення герніотомії у свійських тварин	5
Тема 13. Кастрація самців свійських тварин		
Лекція 18	Вивчити методи та техніку проведення кастрації самців свійських тварин	-
Лабораторна робота 20	Вміти проводити кастрацію самців свійських тварин. Знати техніку проведення кастрації крипторхів. Знати способи та вміти надавати допомогу при післякастраційних ускладненнях.	5
Лабораторна робота 21		4
Самостійна робота 13	Знати особливості операцій на статевих органах у свійських тварин.	3
Тема 14. Кастрація самиць свійських тварин		
Лекція 19	Вивчити методи та техніку проведення кастрації самок свійських тварин	-
Лабораторна робота 22	Вміти проводити кастрацію самок свійських тварин. крипторхів. Знати способи та вміти надавати допомогу при післякастраційних ускладненнях.	3
Лабораторна робота 23		3
Самостійна робота 14.	Знати особливості оперативного втручання на статевих органах які пов'язані з порушенням роботи ендокринних залоз.	2
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Модуль 4. Типові оперативні втручання в ділянці таза. Операції на кінцівках.		
Тема 15. Операції в ділянці тазу.		

Лекція 20	Вивчити типові оперативні втручання в ділянці тазу	-
Лабораторна робота 24	Знати техніку проведення операції на статевому члені та препуції. Вміти проводити катетеризація сечового міхура, цистоцинтез. Знати техніку проведення уретротомії, цистотомії, уретропластики.	10
Лабораторна робота 25		10
Самостійна робота 15.	Знати особливості оперативного втручання в області таза.	5
Тема 15. Операції в ділянці ануса і прямої кишки. Операції на хвості.		
Лекція 20	Вивчити техніку проведення типових операцій в ділянці ануса і прямої кишки	
Лабораторна робота 26	Знати техніку проведення операцій в ділянці ануса і прямої кишки (евентрація прямої кишки). Вміти проводити купірування хвостиків у свійських тварин	10
Лабораторна робота 27		5
Лабораторна робота 28		5
Самостійна робота 15.	Знати особливості проведення операцій в ділянці ануса і прямої кишки.	5
Тема 16. Операції на кінцівках		
Лекція 21	Вивчити типові оперативні втручання на кінцівках свійських тварин	-
Лекція 22	Вивчити типові операції на кінцівках дрібних тварин	-
Лабораторна робота 29.	Вміти проводити пункцію суглобів, сухожильних піхв та бурс. Знати техніку проведення регіонального знеболення на кінцівках.	10
Лабораторна робота 30.		5
Самостійна робота 16.	Знати особливості оперативного втручання на кінцівках	5
Модульна контрольна робота 4.		30
Всього за модулем 4		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=555>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми:
- Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіології (частина 1). Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К., Ткаченко С.М., Ткаченко В.В., Дорошук В.О. – Київ :НУБіП України, 2021. 460 с
- Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіології (частина 2) // Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К., Ткаченко С.М., Ткаченко В.В., Шупик О.В., Климчук В.В., Тарнавський Д.В. – Київ: НУБіП, 2022 . – 370 с.
- Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб великої рогатої худоби (хірургічні хвороби): навч. посіб. / В. В. Ткаченко, М. О. Малюк, Д. В. Тарнавський, В. В. Климчук; Національний університет біоресурсів і природокористування України. - Київ : Ямчинський О. В., 2024. - 208 с. методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:
  - Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К. «Інноваційна хірургія тварин», методичні вказівки, К.: КОМПРИНТ, 2020, 34 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Evans, H. E., & de Lahunta, A. (2020). *Miller and Evans' Anatomy of the Dog* (5th ed.). Elsevier.
2. Dugdale, A. (2022). *Veterinary Anaesthesia: Principles to Practice* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
3. Clarke, K. W., & Trim, C. M. (2024). *BSAVA Manual of Canine and Feline Anaesthesia and Analgesia* (3rd ed.). British Small Animal Veterinary Association.
4. Verstraete, F. J. M. (2021). *Oral and Maxillofacial Surgery in Dogs and Cats* (2nd ed.). Elsevier.
5. Yanik, E. L., et al. (2021). Deep neural networks for the assessment of surgical skills: A systematic review. *International Journal of Computer Assisted Radiology and Surgery*, 16(3), 389–399. <https://doi.org/10.1007/s11548-020-02289-5>
6. Гаврилін, П. М., & Оліяр, А. В. (2022). *Анатомія свійських тварин: курс лекцій* (наук.-практ. посіб.). Дніпро: Поліграфцентр «Формат».
7. Мисак, А. Р., & Цісінська, С. В. (2023). *Хірургічна інфекція (профілактика та лікування)*. Львів: ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького.
8. Мисак, А. Р., Цісінська, С. В., & Крупник, Я. Г. (2019). *Регіонарна анестезія у ветеринарній медицині: методичні рекомендації*. Львів: ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького.
9. Сарбаш, Д. В., Ільницький, М. Г., Кантемир, О. В., Заїка, П. О., & Слюсаренко, Д. В. (2017). *Оперативна хірургія: практикум*. Харків: Стиль.